

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

Νίκος Φωτόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής
Κοινωνιολογίας, Τμήμα
Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής
Πολιτικής, Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου

Πανδημική κρίση, κοινωνική αποστασιοποίηση και νέες πρακτικές στην εκπαίδευση - κατάρτιση ενηλίκων και την εργασία: εμπειρίες, προκλήσεις και διακυβεύματα με όρους κοινωνιολογικής ερμηνευτικής.

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

η αφετηρία και η προβληματική της εισήγησης

η εξάπλωση της πανδημικής κρίσης επηρέασε ευθέως και με ιδιαίτερα αρνητικό τρόπο όλο το φάσμα των κοινωνικών σχέσεων.

Προκάλεσε:

- την **απώλεια** εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπινων ζωών
- μια εξαιρετικά **αβέβαιη προοπτική** για το μέλλον της **δημόσιας υγείας και ασφάλειας**
- αρνητικές εξελίξεις στις **τοπικές, εθνικές και υπερεθνικές οικονομίες**, περιθωριοποιώντας σημαντικές **κατηγορίες εργαζομένων** αλλά και απορρυθμίζοντας **ευρύτερες παραγωγικές δυνάμεις**

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

η αφετηρία και η προβληματική της εισήγησης

Εκτός των άλλων δεν είναι λίγοι εκείνοι που πιστεύουν πως η διαχείρισή της πανδημίας σε παγκόσμιο επίπεδο διαμορφώνει μια **εξαιρετικά προβληματική προοπτική** που ενδεχομένως να επηρεάσει ακόμα και τους **όρους άσκησης βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων**, (Spadaro, 2020, Joseph, 2020, Κοντιάδης, 2020) αφού κανείς μέχρι σήμερα δεν είναι σε θέση να γνωρίζει με βεβαιότητα την έκβαση των εξελίξεων.

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

εργασία και εκπαίδευση...

αναμφίβολα, οι θεσμικοί χώροι της εργασίας και της εκπαίδευσης δέχτηκαν σημαντικές «πιέσεις» από τις συνέπειες της πανδημικής κρίσης γεγονός που προκάλεσε σημαντικές **ανακατατάξεις, μετασχηματισμούς και μεταλλάξεις** σε όλες σχεδόν τις διεργασίες και τα αντίστοιχα πεδία **κοινωνικών σχέσεων**

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

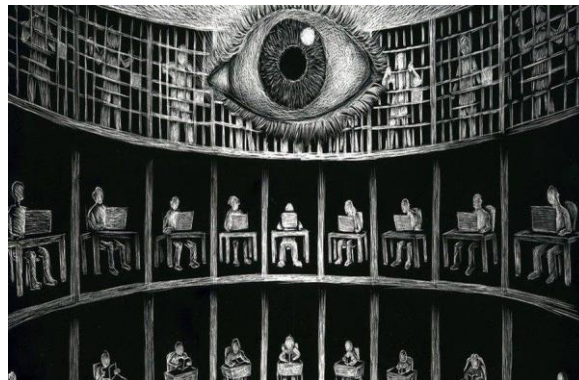
Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

Βασικά χαρακτηριστικά ενός «βίαιου» συμπεριφορικού μετασχηματισμού

Σε μια προσπάθεια να περιοριστούν οι κίνδυνοι που η πανδημική κρίση διασκόρπισε, ένας από τους «μετασχηματισμούς συμπεριφοράς» που έγινε άμεσα αισθητός ήταν:

η **επιφυλακτικότητα** και **αποστασιοποίηση** απέναντι στη:

- συλλογικότητα,
- δια ζώσης επαφή,
- ομαδική ζωή,
- εγγύτητα της επικοινωνίας κ.α

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

η πανδημική κρίση με όρους κοινωνιολογικής ερμηνευτικής

Η μετα-νεωτερική πραγματικότητα βρίσκεται σε συνεχή μετάβαση:

- **απορρύθμιση των βεβαιοτήτων και «απονομιμοποίηση» παραδοσιακών πρακτικών** (Trey, 1990).
- **ρευστότητα** (Bauman & Haugaard, 2008, Lee, 2005, Jay, 2010, Palese, 2013).
- **διαρκείς και «ασύμμετρες» απειλές** (Verde, A. 2017, Manshur, & Husni, 2020)
- **υψηλός βαθμός διακινδύνευσης**, (Adam, Beck, & Van Loon, 2000, Beck, 2006, Rouleau, Hällgren, & de Rond, 2020).
- **διαμόρφωση «υβριδικών» κοινωνικών πρακτικών και διεργασιών** (Cozza, Gherardi, Graziano, Johansson, Mondon-Navazo, Murgia, & Trogal, 2021).
- **μετασχηματισμοί «κωδίκων επικοινωνίας» και διαδικασιών «κοινωνικού συγχρωτισμού»** (Lupton, & Willis, 2021, Lupton, Southerton, Clark, Watson, 2021)

Έτος Ίδρυσης 2006

IME ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

παγκοσμιοποίηση, πανδημία και 4^{ης} βιομηχανική επανάσταση: διερευνώντας «εκλεκτικές συγγένειες»

- η εποχή που η πανδημία διαμορφώνει αποτελεί προέκταση και μετεξέλιξη του ύφους και του περιεχομένου πολλών πρακτικών από εκείνες που η παγκοσμιοποίηση (Makengo, Benjamin Mwadi, 2021, Blum & Neumärker, 2021) προώθησε, αφού η εκπαίδευση και η εργασία καθώς και οι απορρέουσες από αυτήν πολιτικές καλούνται εκ νέου να αντιμετωπίσουν το «ανθρώπινο κεφάλαιο» ως μια ευέλικτη, προσαρμόσιμη και αποδοτική επένδυση για λογαριασμό της αγοράς εργασίας με ό,τι αυτό συνεπάγεται.
- η θεώρηση αυτή, στην αναδυόμενη εποχή της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης καταδεικνύει τα χαρακτηριστικά ενός δομικού μετασχηματισμού στο πεδίο της εργασίας (Κοντιάδης, 2020) και της εκπαιδευτικής πολιτικής, αφού το αίτημα για ψηφιοποίηση κάθε κοινωνικής δραστηριότητας (Spöttl, & Windelband, 2020) απαιτεί νέες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, νέες στάσεις και αντιλήψεις και εν ολίγοις έναν νέο «συμπεριφορικό κώδικα» ιδίως απέναντι στο διακύβευμα της εργασίας (Λαπατσιώρας, Μηλιός, Μιχαηλίδης, 2020).

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

παγκοσμιοποίηση, πανδημία και 4^{ης} βιομηχανική επανάσταση: διερευνώντας «εκλεκτικές συγγένειες»

- η έλευση της λεγόμενης 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης επιφέρει μια ακόμα πιο έντονη συσχέτιση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, (Κοντιάδης, 2020) **αφού οι ταχύτατες τεχνολογικές και ψηφιακές μεταβολές**, (Internet of things, big data, blockchain, τεχνολογίες αυτό-εκμανθανόμενων μηχανών κ.α) (Λαπατσιώρας, Μηλιός, Μιχαηλίδης, 2020) **διαμορφώνουν νέες δομές προσόντων αλλά και ευέλικτες πρακτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης, τέτοιες που να ανταποκρίνονται πληρέστερα στα απαιτούμενα «μαθησιακά αποτελέσματα»** μιας διεθνούς πραγματικότητας που προωθεί:
  - την κινητικότητα
  - την ευελιξία,
  - την αναδιάρθρωση του εργατικού κόστους,
  - τη ρευστότητα της απασχόλησης
  - τη διαρκή ένταση στην αναζήτηση προσόντων μέσω μιας «ψυχαναγκαστικής» εκδοχής της δια βίου μάθησης
  - την ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης και της εργασίας

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

παγκοσμιοποίηση, πανδημία και 4^{ης} βιομηχανική επανάσταση: διερευνώντας «εκλεκτικές συγγένειες

- στην προέκταση αυτής της πραγματικότητας, η πανδημική κρίση που προκάλεσε η εξάπλωση της Covid-19, ήδη από τις αρχές του 2020, **διαμόρφωσε μια εξαιρετικά σύνθετη και περίπλοκη κατάσταση**, αφού η ασθένεια μέσα σε λίγο διάστημα ανέπτυξε διεθνή χαρακτηριστικά.
- είναι ωστόσο προφανές πως οφείλουμε να δούμε ευθέως τη συσχέτιση της πανδημίας με τα βασικά χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης και της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης, (Κοντιάδης, 2020) αφού η πανδημική έκρηξη δεν έλαβε χώρα σε ένα κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό κενό, αλλά σε **συγκεκριμένες υλικές, ιστορικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες που προφανώς και συσχετίζονται τόσο με τους όρους εμφάνισης όσο και με τους όρους διαχείρισής της σε παγκόσμιο επίπεδο** (Chernilo, 2021).

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

μια νέα «υγειονομική» κανονικότητα - ανάδυση «νέων» πρακτικών και εργαλείων

η κυρίαρχη «υγειονομική κανονικότητα» προτάσσει, -επιβάλλοντας τη **χρήση μάσκας- την τήρηση των αποστάσεων, την επιφυλακτικότητα απέναντι στην ανθρώπινη επαφή, την κοινωνική απόσταση** ανάμεσα στα κοινωνικά υποκείμενα κ.α

ταυτόχρονα εξ' αιτίας της επιβεβλημένης αναστολής λειτουργίας των εκπαιδευτικών δομών εισήχθη ως εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας η **εξ' αποστάσεως εκπαίδευση** η οποία προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις τόσο λόγω της έλλειψης **προετοιμασίας από άποψης παιδαγωγικών προδιαγραφών και εκπαιδευτικής μεθοδολογίας** όσο και από πλευράς **τεχνικών προδιαγραφών σύνδεσης και επάρκειας ισχύος των δικτύων.**

η εφαρμογή της ανέδειξε και μια σειρά άλλων ζητημάτων όπως οι **ανισότητες στην κατοχή και χρήση εργαλείων ψηφιακής τεχνολογίας, οι σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και δίκτυα σε απομακρυσμένες περιοχές, οι διαφορετικές δυνατότητες αντιμετώπισης των δυσχερειών εφαρμογής της τηλεεκπαίδευσης κ.α συμπτώματα που σχετίζονται ευθέως με τις ευρύτερες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές αλλά και περιφερειακές ανισότητες που ενδημούν διαχρονικά.**

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

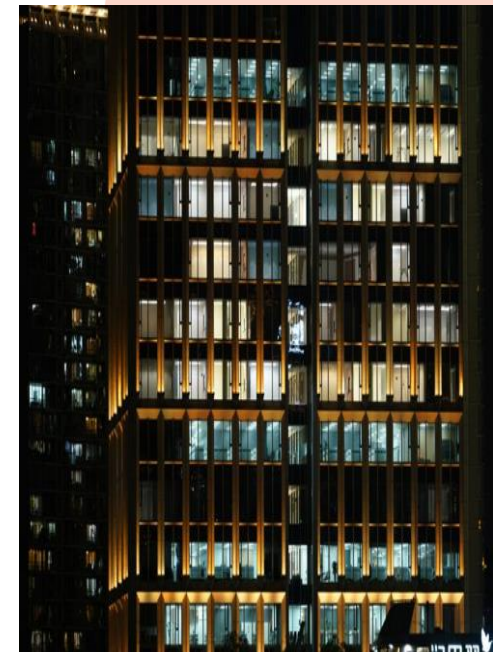
Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

διαχείριση της κρίσης: αμφισημίες και διαπιστώσεις

Ανεξάρτητα από το πως η πανδημική κρίση αντιμετωπίστηκε, με ορθές ή ατυχείς πρακτικές, με αποτελεσματικά ή αναποτελεσματικά μέτρα, με σωστές ή λάθος πολιτικές, υπάρχουν **«ανοικτά ζητήματα» που ορθώνονται και διεκδικούν την προσοχή αλλά και την άμεση ενεργοποίησή μας**

Είναι σαφές πως βρεθήκαμε και βρισκόμαστε ενώπιον ενός **«δυστοπικού φάσματος»** ραγδαίων εξελίξεων, μεταλλάξεων και μετασχηματισμών (Vieira, 2020) που οφείλουμε όχι **μόνο να κατανοήσουμε αλλά κυρίως να αντιμετωπίσουμε και να διαχειριστούμε ορθολογικά.**

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

η πανδημική κρίση

σε αρκετές περιπτώσεις:

- υπήρξε **καταλύτης- επιταχυντής** αλλαγών και μετασχηματισμών
- διαμόρφωσε τους όρους ευδοκίμησης **νέων πρακτικών στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την εργασία**
- ενίσχυσε τη **ρευστότητα, τη σχετικοποίηση** και την **κοινωνική αβεβαιότητα** διαμορφώνοντας **κουλτούρα φόβου και κοινωνικής συστολής**
- αναζωπυρώθηκε η **ανησυχία της «εργαλειοποίησης»** με σκοπό την προώθηση πολιτικών και συγκεκριμένων πρακτικών απέναντι σε δικαιώματα και καθημερινές πρακτικές

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

όψεις και νεολογισμοί μιας «δύσθυμης» πραγματικότητας: «οικονομία και κοινωνία της πλατφόρμας»

- Είναι σαφές πως μέσα από αυτή τη **συλλογική εμπειρία** αναδύονται μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα τα οποία συνιστούν **επείγοντα διακυβεύματα μιας νέας εποχής** που προφανώς τα βασικά της χαρακτηριστικά, **εξελίσσονται σχετικά γρηγορότερα** (Agostino,, Arnaboldi, Diaz 2021)**από όσο προγενέστερες εκτιμήσεις προέβλεπαν** (Diab-Bahman, & Al-Enzi, 2020).
- η «συρρίκνωση» των εκπαιδευτικών δομών,
- επείγουσα εξ' αποστάσεως εκπαίδευση / εξ' αποστάσεως εκπαίδευση σε έκτακτες συνθήκες/ απομακρυσμένη επείγουσα εκπαίδευση/ «τηλεκπαίδευση» - «τηλεκατάρτιση» κ.α
- η επέκταση νέων μορφών εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με ψηφιακά μέσα,
- εκ περιτροπής «δια ζώσης» εργασία/ τηλεργασία
- υγειονομικά πρωτόκολλα
- η κοινωνική αποστασιοποίηση, η γενικευμένη επιφυλακτικότητα,

- η τρέχουσα εκπαιδευτική πραγματικότητα εκ των πραγμάτων «πιέζεται» προκειμένου να καθιερώσει ολοένα και πιο πολλές εναλλακτικές μορφές μάθησης πλησιέστερα στις απαιτήσεις των νέων αναγκών που η πανδημία διαμορφώνει
- παράλληλα εμφανίζονται διεθνώς μια σειρά από κανονιστικά και «μεταρρυθμιστικά» εγχειρήματα τα οποία καταφανώς αποδεικνύουν το ύφος και το περιεχόμενο μιας νέας στρατηγικής που τεκμηριώνεται στον «επεκτατισμό» της ψηφιοποίησης της εργασίας μέσα από την ανάπτυξη μιας σειράς νέων δεξιοτήτων και προσόντων.

Έτος ίδρυσης 2006

IME ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Παρακολούθηση προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης από έλευση κορωνοϊού και μετά

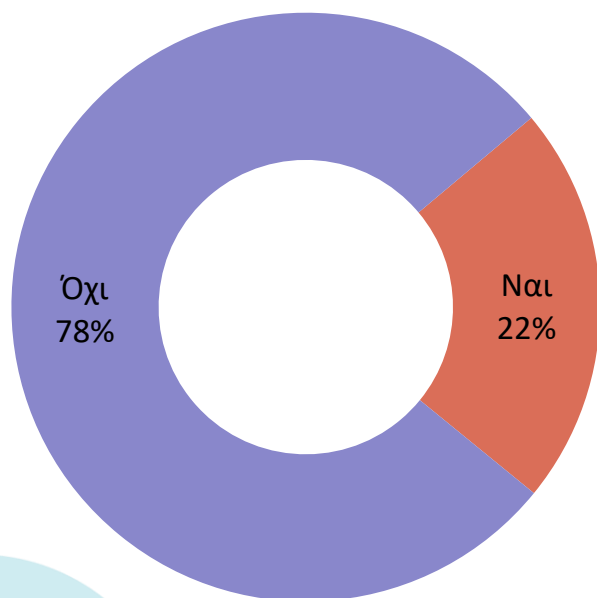
Έχετε παρακολουθήσει οποιοδήποτε οργανωμένο πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης, κατάρτισης ή επιμόρφωσης¹ από την περίοδο έλευσης του κορωνοϊού στην Ελλάδα (Μάρτιος του 2020) και μετά; Βάση: Σύνολο δείγματος

METRON ANALYSIS

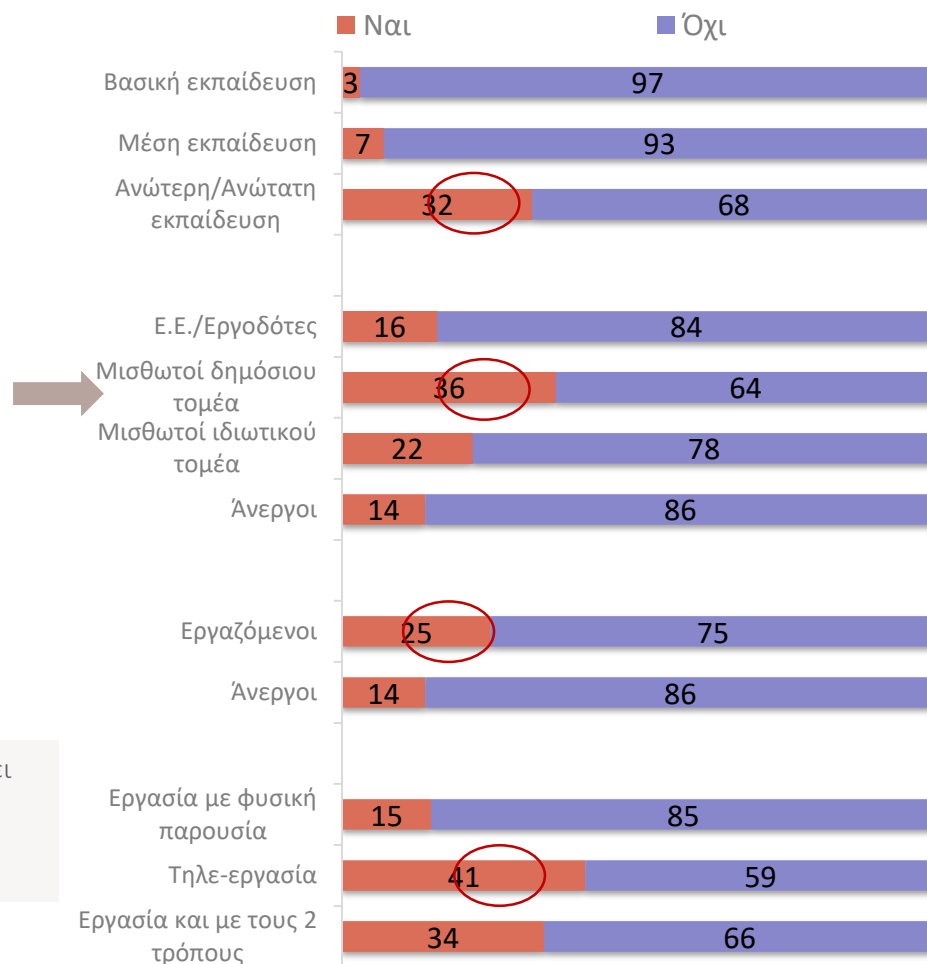
Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

Οι ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι έχουν παρακολουθήσει προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης, έχουν παρακολουθήσει κατά μέσο όρο 2 τέτοια προγράμματα την περίοδο από τον Μάρτιο 2020 και μετά.

○ Στατιστικά σημαντικές διαφορές

Όσο υψηλότερο το επίπεδο εκπαίδευσης, τόσο υψηλότερο και το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι εργαζόμενοι του δημοσίου τομέα έχουν σημαντικά υψηλότερη συμμετοχή σε αντιδιαστολή με τους άνεργους αλλά και τους ελεύθερους επαγγελματίες / εργοδότες. Εργαζόμενοι που δούλευαν με τηλε-εργασία (είτε αποκλειστικά είτε τμηματικά) εμφανίζουν αυξημένα ποσοστά συμμετοχής

¹: οποιοδήποτε πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης, κατάρτισης ή επιμόρφωσης που είτε το παρακολουθήσανε στο χώρο εργασίας τους, είτε το έκαναν για προσωπικούς λόγους. Οργανωμένα προγράμματα που έγιναν με εμπλοκή εκπαιδευτή/εκπαιδευτικού ιδρύματος και ανεξαρτήτως αντικειμένου.

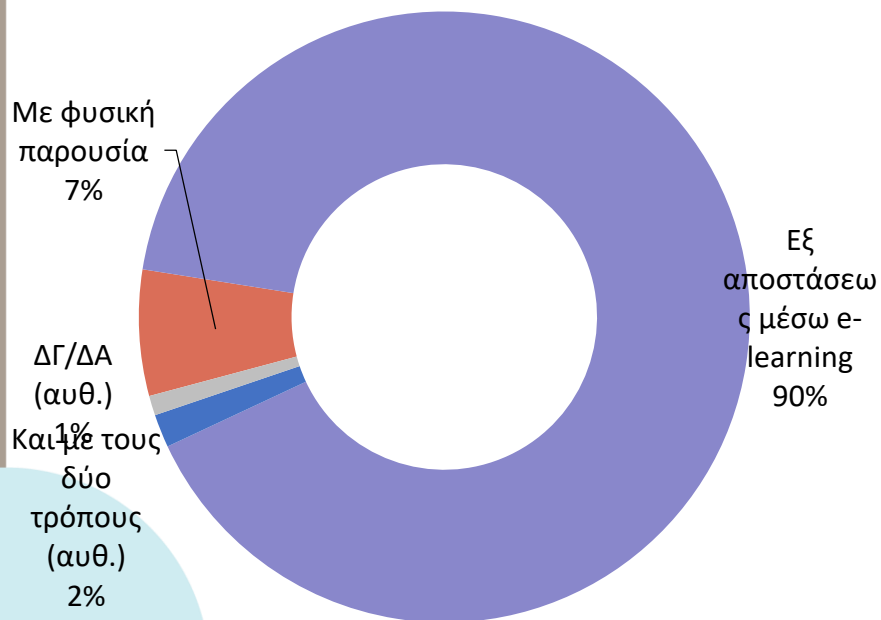

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

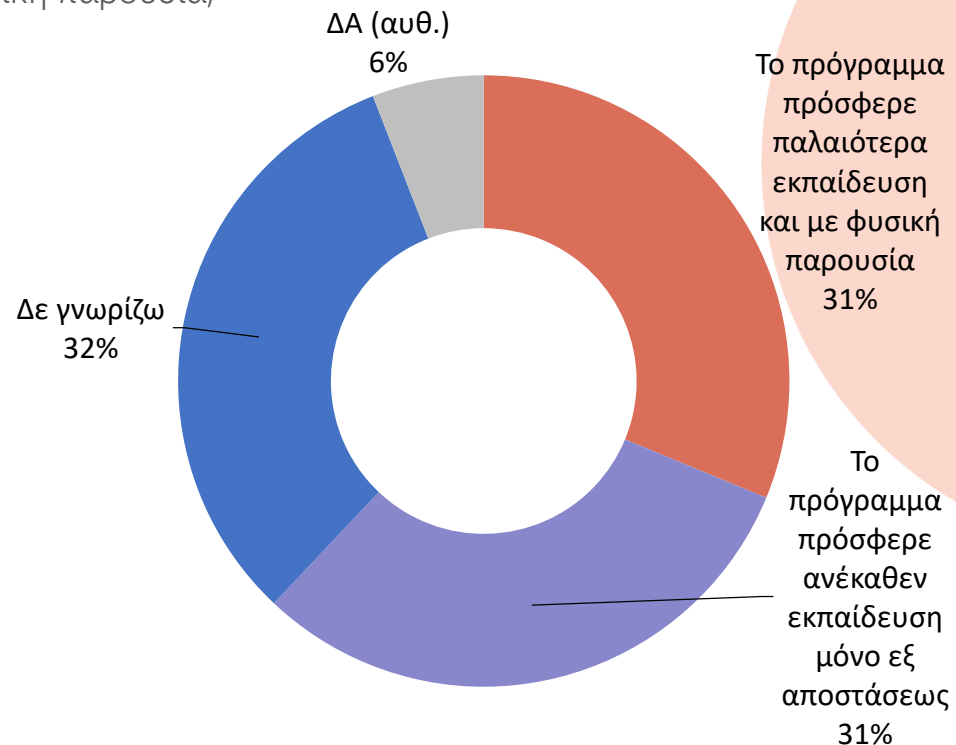
Το πρόγραμμα αυτό το παρακολουθήσατε με φυσική παρουσία στο χώρο της κατάρτισης ή εξ αποστάσεως (μέσω κάποιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learning);

Βάση: 220 ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι έχουν παρακολουθήσει προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης από τον Μάρτιο του 2020 και μετά

Τρόπος παρακολούθησης προγράμματος

Γνωρίζετε εάν το πρόγραμμα αυτό πρόσφερε πριν την έλευση του κορωνοϊού στην χώρα μας τη δυνατότητα της παρακολούθησής του και με φυσική παρουσία;

Βάση: 204 ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι έχουν παρακολουθήσει προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης εξ αποστάσεως (εξ ολοκλήρου ή τμηματικά) από τον Μάρτιο του 2020 και μετά

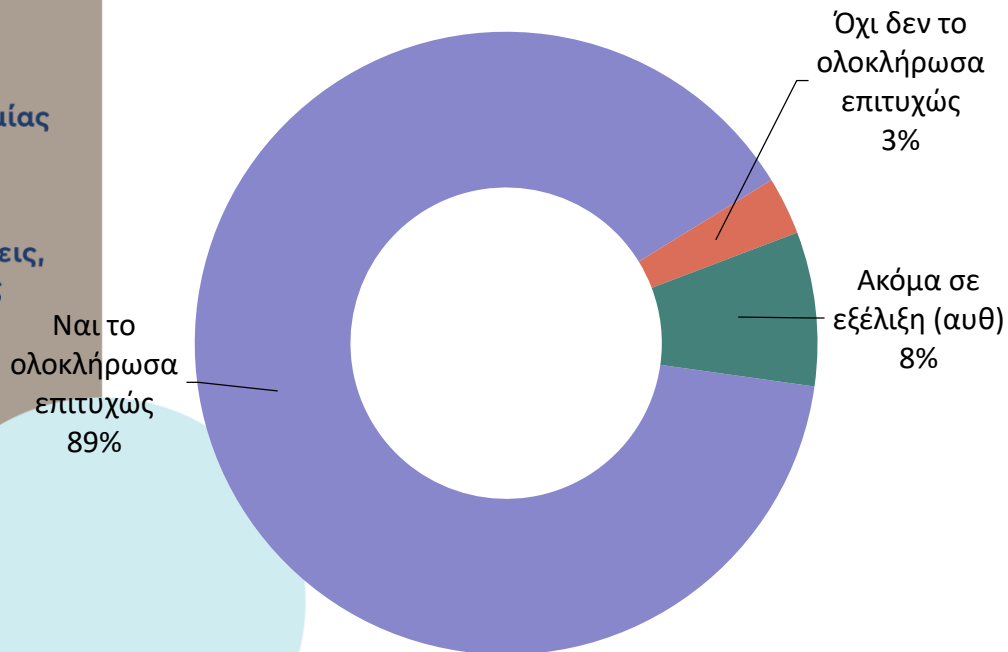
Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

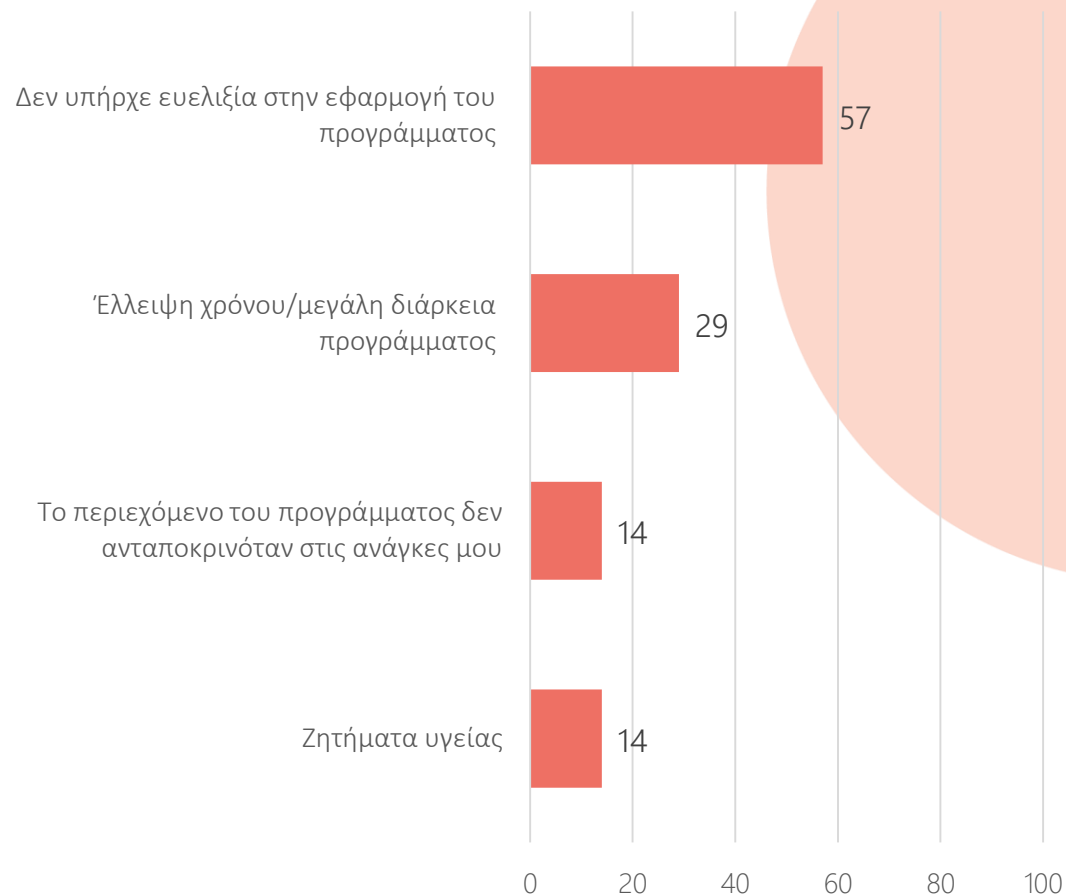
Ολοκλήρωση ή μη προγράμματος και λόγοι μη ολοκλήρωσης

Ολοκληρώσατε επιτυχώς αυτό το πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης, κατάρτισης ή επιμόρφωσης;

Βάση: 220 ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι έχουν παρακολουθήσει προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης από τον Μάρτιο του 2020 και μετά

Λόγοι μη ολοκλήρωσης (%)

Βάση: 7 ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι έχουν παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης από τον Μάρτιο του 2020 και μετά αλλά δεν το ολοκλήρωσαν επιτυχώς - Ενδεικτικά αποτελέσματα

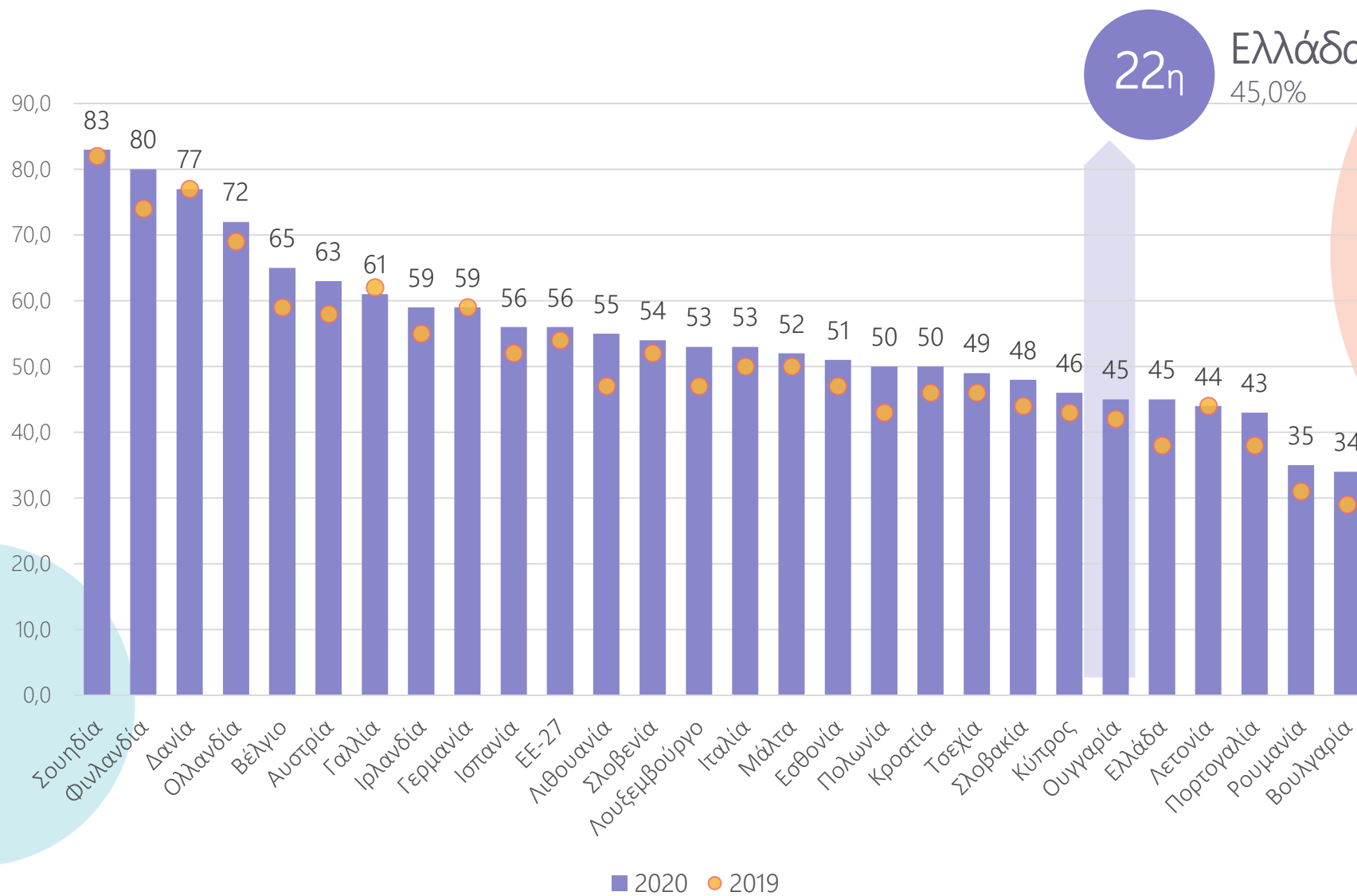

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

Απασχολούμενοι που έχουν πρόσβαση και κάνουν χρήση του διαδικτύου για επαγγελματικούς σκοπούς (ως % όλων των απασχολουμένων)

22η Ελλάδα
 45,0%

■ 2020 ● 2019

Έτος ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

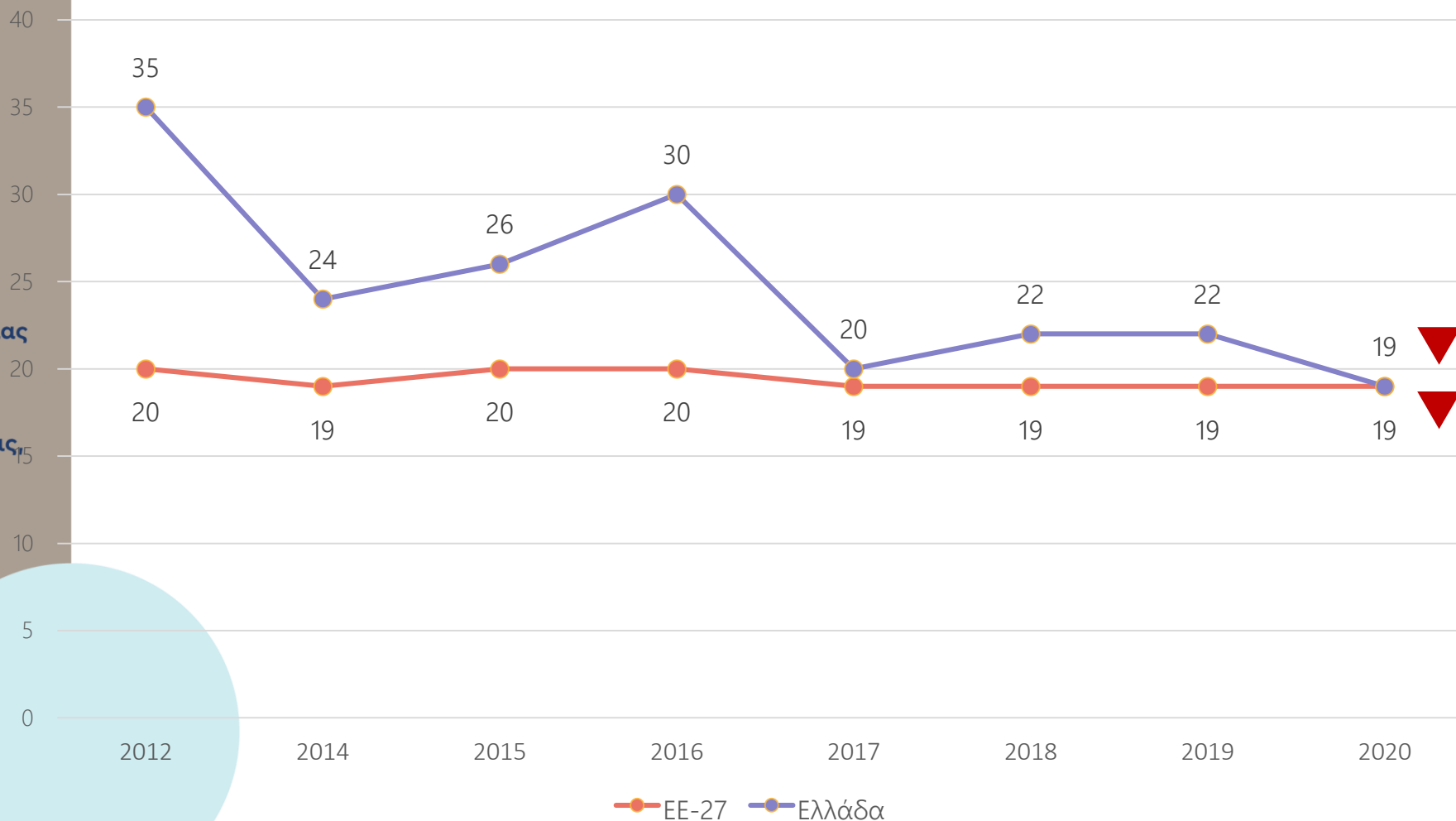
Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

Επιχειρήσεις που απασχολούν άτομα με εξειδίκευση στις ΤΠΕ (ως % όλων των επιχειρήσεων)

Μεταβολή 2012-2020

▼ Ελλάδα

-45,7%

▼ ΕΕ

-5,0%

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που απασχολούν άτομα με εξειδίκευση στις ΤΠΕ στην ΕΕ κυμαίνεται σε σταθερά επίπεδα, ενώ στην Ελλάδα παρουσιάζει μείωση κατά 45,7%, που αποτελεί και τη μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή μεταξύ των 27 την περίοδο αναφοράς.

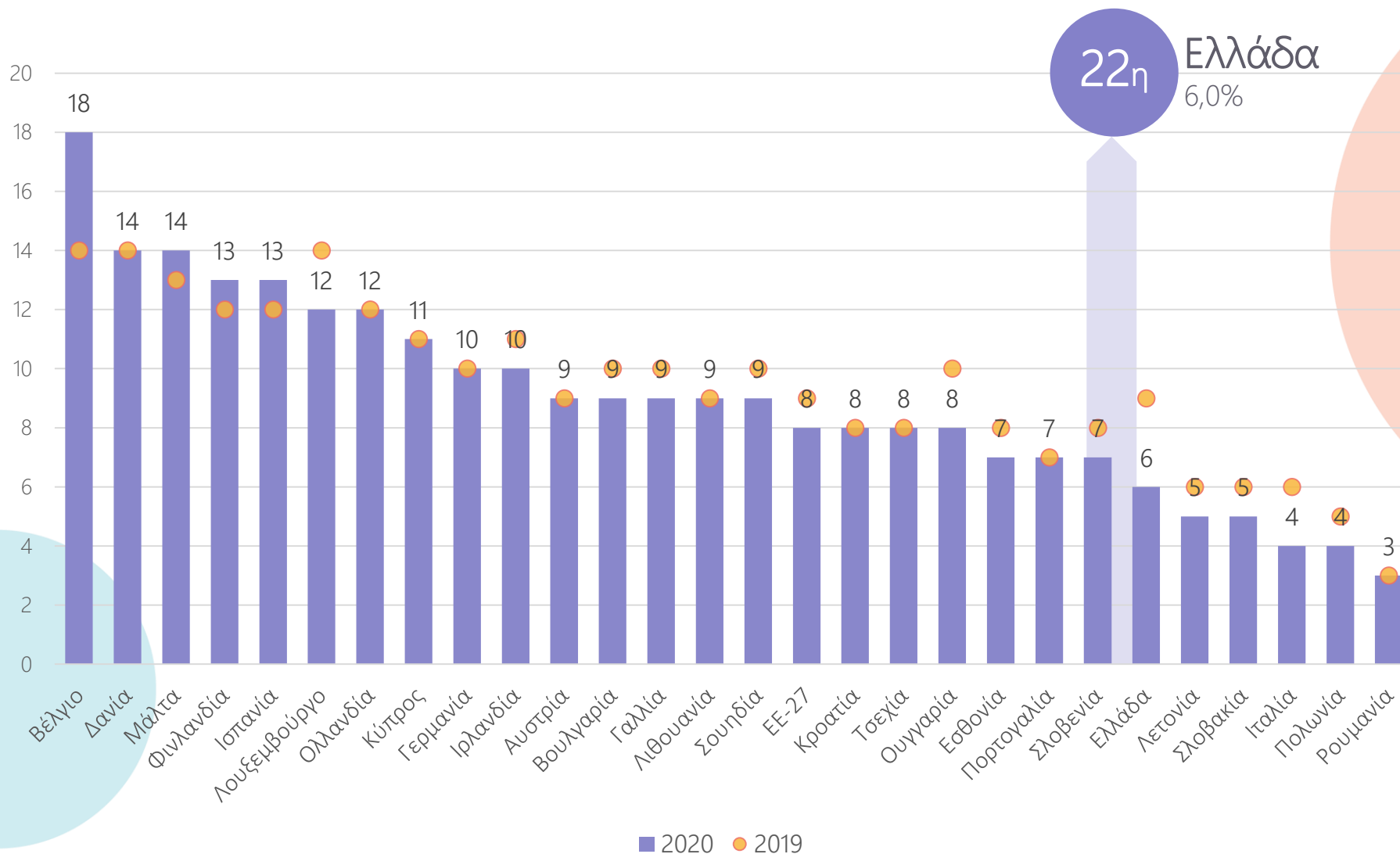

Επιχειρήσεις που προσέλαβαν ή προσπάθησαν να προσλάβουν προσωπικό με εξειδίκευση στις ΤΠΕ (ως % όλων των επιχειρήσεων)

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

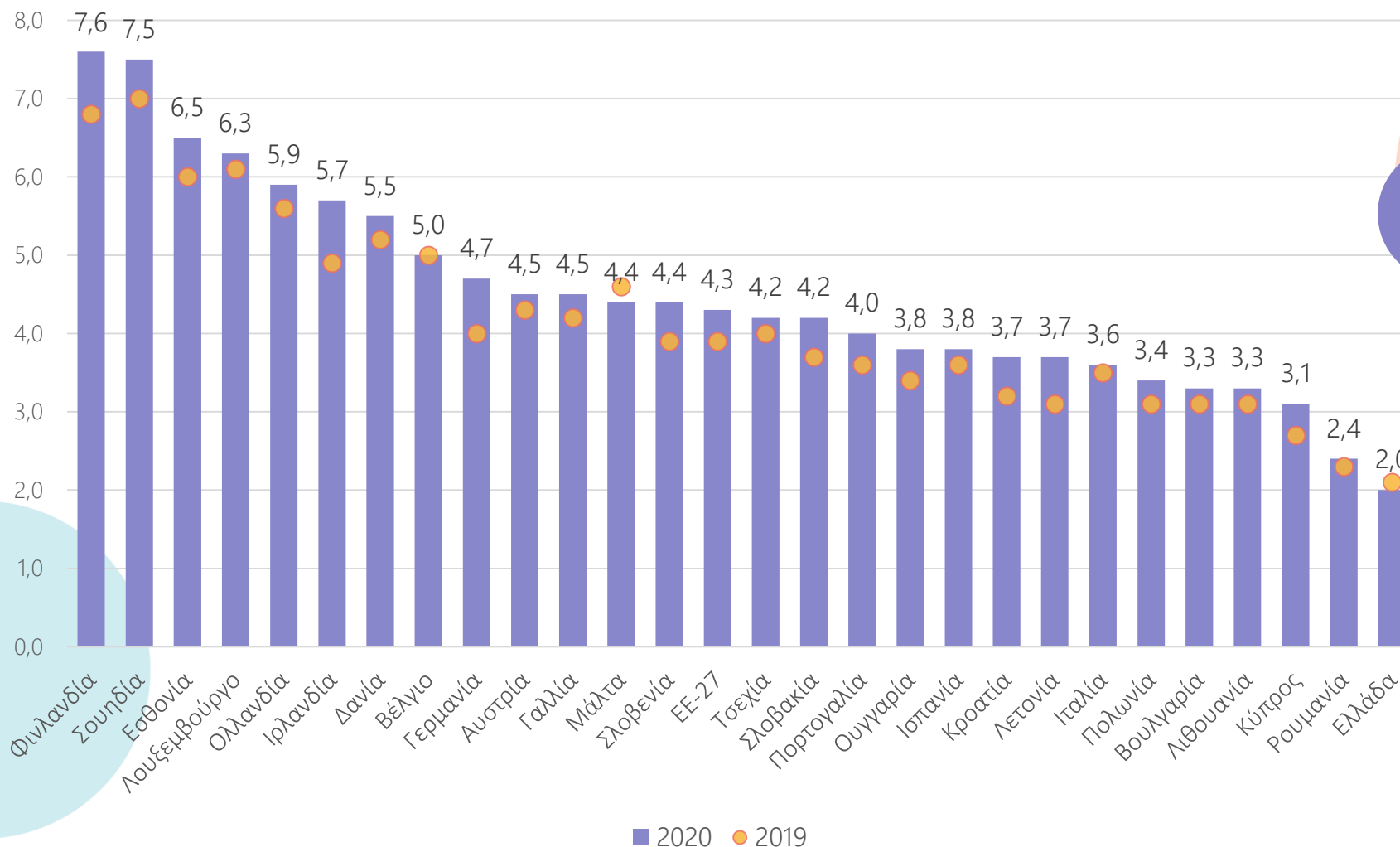
Απασχολούμενοι με εξειδίκευση στις ΤΠΕ

(ως % της συνολικής απασχόλησης)

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

27η

Ελλάδα

2,0%

Το μερίδιο των απασχολούμενων ατόμων με εξειδίκευση στις ΤΠΕ επί της συνολικής απασχόλησης στη χώρα καταγράφει πτώση κατά 4,8% σε σχέση με το 2019, όταν όλα τα υπόλοιπα κράτη-μέλη (με εξαίρεση τη Μάλτα), καταγράφουν αύξηση της συγκεκριμένης αναλογίας.

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

προκλήσεις και «ανοικτά» ζητήματα

- το ποιος είναι ή πώς θα πρέπει να είναι ο **νέος ρόλος** των εκπαιδευτών ενηλίκων
- πώς διαμορφώνεται η **επαγγελματική τους ταυτότητα** από τις πιέσεις που τους ασκεί μια τέτοια συγκυρία;
- πώς βλέπουν οι ίδιοι την **επαγγελματική τους ανάπτυξη** και την ανατροφοδότηση της δυναμικής τους σε ένα τέτοιο κοινωνικό περιβάλλον;
- ποιες είναι οι καινούριες **απαιτήσεις και δυσκολίες** που καλούνται να αντιμετωπίσουν;
- πώς μέσα σε όλα αυτά αναπτύσσεται η **ατομική τους δράση** αλλά και πώς διαρθρώνεται ο ρόλος των **οργανωμένων συμφερόντων τους** απέναντι στις πιέσεις και τις επιταγές της κυρίαρχης πολιτικής εξουσίας;

προκλήσεις και ανοικτά ζητήματα

πώς θα εξελιχθούν οι διεργασίες ανάπτυξης;

- των γνωστικών αντικειμένων
- των αναλυτικών προγραμμάτων;
- της διδασκαλίας και των μεθοδολογιών της;
- της επιμόρφωσης;
- της κατάρτισης;
- της πρακτικής άσκησης;
- της πιστοποίησης;
- της αξιολόγησης
- της αναγνώρισης «μαθησιακών αποτελεσμάτων»;
- της μεταβίβασης του «μορφωτικού κεφαλαίου»;
- .....

προκλήσεις και διακυβεύματα

- ποιο το μέλλον της εκπαίδευσης και της μάθησης σε όλες τις διαστάσεις;
- πώς θα εξελιχθούν οι εκπαιδευτικές (κοινωνικές) ανισότητες;
- πώς θα διαμορφωθούν οι νέες δομές προσόντων, δεξιοτήτων σε σχέση με τη διεθνή αγορά εργασίας;
- ποια η επίδραση της κατάρτισης απέναντι στη γενική ακαδημαϊκή γνώση;
- πώς θα επηρεαστούν οι επιλογές σπουδών και σταδιοδρομίας σε σχέση με και τον νέο καταμερισμό της εργασίας;

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων στην Ελλάδα: διαστάσεις, συνέπειες, προοπτικές

προκλήσεις και διακυβεύματα

πώς θα διαμορφωθούν οι νέοι «όροι συνομιλίας;/σύγκρουσης;» μεταξύ κεφαλαίου και δυνάμεων της εργασίας;

πώς θα εξελιχθεί η άσκηση της εργασίας στις νέες συνθήκες του ψηφιακού μετασχηματισμού;

πώς θα διαμορφωθούν οι συλλογικότητες, η εκπροσώπηση τους; (οντολογικές ή φαντασιακές κοινότητες;)

με ποιο τρόπο θα αντιμετωπιστούν πρακτικές παραβίασης της νομοθεσίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ψηφιακό περιβάλλον;

πώς θα διαχειριστούμε τα κρίσιμα ζητήματα σύνδεσης της εκπαίδευσης-κατάρτισης με την απασχόληση;

πώς η εργασία θα αξιοποιεί τη «γνωσιοθεωρητική» εκπαίδευση και πώς την απόκτηση των δεξιοτήτων;

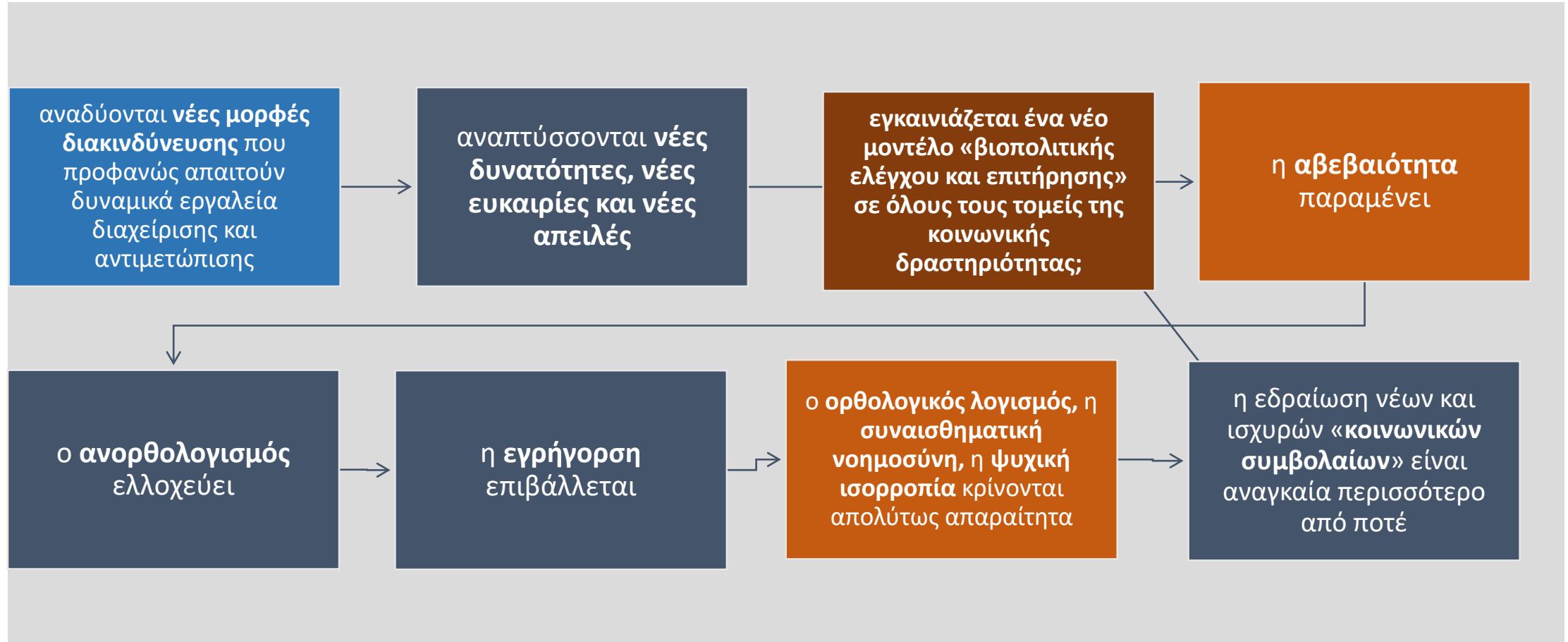
ενδεχόμενα μιας νέας εποχής: πώς θα πορευτούμε;

με τον ίδιο
«παραδοσιακό» τρόπο της
«προ Covid» εποχής;

με τη διαμόρφωση ενός
«υβριδικού»
εκπαιδευτικού και
εργασιακού
περιβάλλοντος;

με την ανάπτυξη ενός
«νέου παραδείγματος»
εκπαίδευσης-κατάρτισης -
δια βίου μάθησης και
σύνδεσης με την εργασία;

απέναντι σε νέες μορφές «διακινδύνευσης»

Έτος Ίδρυσης 2006

IME ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

ενδεικτική βιβλιογραφία

- Adam, B., Beck, U., & Van Loon, J. (Eds.). (2000). *The risk society and beyond: critical issues for social theory*. Sage.
- Agostino, Deborah, Michela Arnaboldi, and Melisa Diaz Lema. "New development: COVID-19 as an accelerator of digital transformation in public service delivery." *Public Money & Management* 41, no. 1 (2021): 69-72.
- Bauman, Z., & Haugaard, M. (2008). Liquid modernity and power: A dialogue with Zygmunt Bauman. *Journal of Power*, 1(2), 111-130.
- Beck, U. (2006). Risk society revisited. *The sociology of risk and gambling reader*, 61.
- Blum, B., & Neumärker, B. K. (2021). Lessons from Globalization and the COVID-19 Pandemic for Economic, Environmental and Social Policy. *World*, 2(2), 308-333.
- Diab-Bahman, R., & Al-Enzi, A. (2020). The impact of COVID-19 pandemic on conventional work settings. *International Journal of Sociology and Social Policy*.
- Κοντιάδης, Ξ. (2020), Πανδημία, βιοπολιτική και δικαιώματα, Ο κόσμος μετά τον Covid-19, Αθήνα: Καστανιώτης
- Lee, R. L. (2005). Bauman, liquid modernity and dilemmas of development. *Thesis Eleven*, 83(1), 61-77.
- Λαπατσιώρας, Σ. Μηλιός, Γ. Μιχαηλίδης, Π. (2020) *Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στην αγορά εργασίας*, Αθήνα: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ
- Lupton, D., & Willis, K. (2021). COVID SOCIETY. *The COVID-19 crisis: Social perspectives*.
- Lupton, Deborah, Southerton, Clare, Clark, Marianne and Watson, Ash. *The Face Mask In COVID Times: A Sociomaterial Analysis*, Berlin, Boston: De Gruyter, 2021. <https://doi.org/10.1515/9783110723717>
- Jay, M. (2010). Liquidity crisis: Zygmunt Bauman and the incredible lightness of modernity. *Theory, Culture & Society*, 27(6), 95-106.
- Joseph, S. (2020). COVID 19 and human rights: past, present and future. *Journal of International Humanitarian Legal Studies, Forthcoming, Griffith University Law School Research Paper*, (20-3).
- Manshur, F. M., & Husni, H. (2020). Covid-19 and anti-globalization issues: A cultural perspective. *Journal of critical reviews*, 7(14), 209-213.
- Makengo, Benjamin Mwadi. "COVID-19's Impacts and the End of Globalization?." *Open Journal of Social Sciences* 9, no. 1 (2021): 212-233.
- Rouleau, L., Hällgren, M., & de Rond, M. (2020). Covid-19 and Our Understanding of Risk, Emergencies, and Crises. *Journal of Management Studies*.
- Palese, E. (2013). Zygmunt Bauman. Individual and society in the liquid modernity. *Springer Plus*, 2(1), 1-4.
- Spadaro, A. (2020). COVID-19: Testing the limits of human rights. *European Journal of Risk Regulation*, 11(2), 317-325.
- Trey, G. A. (1990). Modern normativity and the politics of deregulation. *auslegung: a journal of philosophy*, 16(2), 137-147.
- Vicino, D. (2020). Utopia, dystopia and the future of Homo sapiens in the wake of Covid-19. *Eschasy: história em contextos globais*, 27(46), 426-432.

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Διαδικτυακό συνέδριο

21 Μαρτίου 2022

Η εμπειρία της πανδημίας
της νόσου Covid-19
στην εκπαίδευση και
κατάρτιση ενηλίκων
στην Ελλάδα: διαστάσεις,
συνέπειες, προοπτικές

Ευχαριστώ πολύ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θεσμική, ερευνητική
και επιχειρησιακή ενδυνάμωση
της ΓΣΕΒΕΕ, ΟΠΣ 5001290»